

Valtuustoaloite 19.2.2024

Jäälatujen tekemistä koskeva lopettamispäätös arvioitava uudelleen

Liikuntajohtaja Paavolan keväällä 2023 tekemä päätös jäälatujen tekemisen lopettamisesta on otettava uudelleen tarkasteluun.

”Työturvallisuussyistä Tampereen kaupungin työntekijöiden toimesta ei tehdä jäälatuja.” TRE:1213/12.04.01/2023. Päätös oli kirjattu päätöksentekojärjestelmään 23.2.23 ja annettu tiedoksi 1.3.23.

Järvilatupalvelu tulisi palauttaa. Palvelun lopettamisen sijasta olisi kaupunki voinut kehittää työn turvallisuutta. Tätä varten tulisi laatia jäälatujen tekemisestä läpinäkyvä riskiarvioiti, jossa riskitilanteet, ym. esitetään faktoina, tilastoina ja jotka arvioi jääasiantuntija. Saadun tiedon pohjalta voidaan laatia järvilatujen tekemiseen ja käyttämiseen turvallisuusohjeet, jotka käsittäisivät myös nykyisin ulkopuolisten urakoimat hiihtoladut ja retkiluistelureitit.

Suomessa tehdään jäällä todella vaativia ja raskaita töitä esimerkiksi kaivinkoneita, kuorma-autoilla, mutta koska niitä tehdään työturvallisuusohjeiden mukaisesti (Ympäristöhallinnon ohjeet, 2006), työskentely on turvallista.

Päätöksen seurauksena huomattava määrä hiihtäjiä ja muita ulkoilijoita menetti harrastusmahdollisuutensa. Tasamaahiihtoa ja järvillä hiihtoa harrastavat monista eri syistä eri-ikäiset tamperelaiset. Erityisesti Hervannan alueen maastoladut ovat niin vaikeita, että monet hyväkuntoisetkaan hiihtäjät eivät halua mennä.

Järvet toimisivat talviaikaan monipuolisina ulkoliikuntakenttinä niin hiihtäjille kuin myös esimerkiksi kävelijöille. Jäille ajettiin latujen oheen vuosien ajan myös kävelybaanat. Ne olisivat hyvä ratkaisu tänä talvena käytyyn keskusteluun puuttuvista talvikävelyreiteistä.

Paras vaihtoehto on kumota järvilatujen tekemistä koskeva kieltopäätös, kehittää työntekijöiden ja jäällä liikkujien turvallisuutta, mikäli turvallisuuspuutteita löytyy.

Perustelut

- Päätös tuli hiihdon harrastajien tietoon lehtien kautta, koska se oli julkaistu järjestelmässä, joka ei ole harrastajien tai muidenkaan asukkaiden jokapäiväisessä seurannassa, ja koska hiihtäjien joukko, vaikka isokin, koostuu yksittäisistä harrastajista, ei valitusaikaa pystytty hyödyntämään.
- Palvelujen isoista muutoksista ja lopettamisesta on yleensä tarjottu asukkaille mahdollisuus kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa päätökseen, mutta liikuntapalvelut ei sitä tehnyt.
- Tehdyn päätöksen perusteluissa vedotaan lakeihin, mutta ei kerrota, mitkä lait ja lainkohdat ovat kyseessä.
- Päätöksessä esitetään perusteluiksi mielipiteenomaisia väitteitä, joiden tueksi ei ole esitetty lainkaan faktaa esim. työntekijöiden tai hiihtäjien onnettomuuksien määristä järviladuilla.

- Latujen teon vaarallisuudesta tai työturvallisuudesta ei tehty asianmukaista riskiarviointia tilastoineen, faktoineen ja jään asiantuntija-ammattilaisten lausuntoineen.
- Kaupunki ei myöskään ole tarjonnut kelvollista vaihtoehtoa harrastajille. Rinkimäiset 400 m:n puistoladut eivät riitä aikuisille hiihtäjille. Esimerkiksi Hervannan alueen järvillä järvilatuja oli yhteensä n. 20 kilometriä.
- Liikuntapalveluiden johto kehotti hiihtäjiä tekemään itse ladut ja ehdotti jopa moottorikelkan käyttöä, vaikka oli juuri kieltänyt omilta työntekijöiltään jäille menon turvallisuussyistä. Järvillä on myös maastoajoneuvoilla ajo kielletty, siitä voi poiketa vain viranomaisen.
- Kaupungin järvilatujen tekijät ovat noudattaneet Tukesin selkeitä ohjeita (Tukes, Jääturvallisuus kuluttajapalveluissa).
- Perusteluissa kerrotaan, että kelkka ja latuhöylä ovat jääneet kiinni, vaikka olosuhteet ovat näyttäneet hyviltä. Kuinka usein tällaista on tapahtunut, siitä ei päätöksessä kerrota. Ei myöskään sitä onko vaarassa ollut työkone, työntekijä vai hiihtäjä.
- Toisin kuin päätöksessä väitetään, jääolosuhteiden turvallisuuden arviointi on mahdollista. Pienille järville jäähän ei tule senttiä leveämpää railoa. Veden nousu jäälle tietyissä tilanteissa on yleinen tunnettu perusilmiö.
- Jään vahvuutta ja turvallisuutta ei tarvitse jättää arvioinnin varaan, vaan sitä voi mitata, asettaa esim. jään ja lumen vahvuudelle mitat, jolloin työ on turvallista tehdä ja määrittää raja-arvot, jolloin työ on keskeytettävä.
- Kiitetyn palvelun toteuttajien, liikuntapalvelujen työntekijöiden, liikuntapaikanhoitajien eli "ladun tekijöiden" ammattitaidon merkitystä ei ole tarkasteltu. Esimerkiksi Hervannan järvilatuja ajaneilla työntekijöillä on liki neljäkymmentä miestyövuotta kokemusta järvilatujen tekemisestä, jään käyttäytymisestä ja alueen järvien olosuhteista.
- Hiihtäjä ja ulkoilija ovat turvallisesti mielin voineet mennä hiihtämään ja kävelemään ammattilaisten tekemillä reiteillä.
- Latujen turvallisuutta kuluttajille onkin tarkasteltu vain järvilatujen osalta. Erityisesti Hervannan Suolijärven maastoladut ovat monelle käyttäjälle liian vaativia raskaine nousuineen ja jyrkkine jopa mutkaisine laskuineen. Laduilla voi myös olla esim. hiekkaa ja kävelijöiden aiheuttamia vaurioita.
- Järvilatujen käyttäjät ovat varsin hyvin perillä siitä, että järville tehtyjä latuja kunnostettiin ja huollettiin yhtä lailla kuin maastossakin olevia latuja. Päätöksessä mainitut latujen merkitsemiset, sulkemiset ja tiedottamiset ovat normaaleja tehtäviä, joiden hoito ei ole mahdotonta tai erityisen aikaa vievää, vaan ihan normaalia.
- Liikuntapalvelut ilmoittaa keskittyvänsä maastolatujen kehittämiseen. Esimerkiksi soiden käyttöä latupohjana ei haluta edes selvittää, vaan mahdollisten suojelumääräysten vuoksi sitä ei liikuntapalvelujen mielestä edes kannata yrittää. Normaalia olisi, että asiasta tehtäisiin ensin selvitys ja sitten vasta päätös.
- Vaikka ladut hiihdettiin Suolijärvelle porukalla, sellainen ei ole pysyvä eikä käyttökelpoinen ratkaisu. Hiihtäjillä ei ole tietoa, taitoa, koneita, varoja, eikä halukkaita

seuroja tai yrityksiä tehtävään löydy. Palvelu on selvästi tyypillinen palvelu, joka kaupungin tulisi järjestää.

- Kyseessä on kuitenkin esimerkiksi Hervannassa kaikkiaan neljä järveä, joilla hiihtoa ja kävelyä, myös pyöräilyä on voinut aiemmin harrastaa turvallisesti ammattilaisten tekemillä baanoilla.

- Järvilatujen ylläpito olisi merkittävä lisä virkistysalueverkostoon ja omaehtoisen liikkumiseen. Nyt tasamaahiihtäjien ja järvilatujen käyttäjien yhdenvertaisuudesta ei ole huolehdittu.

Kalervo Kummolan pormestariohjelman 2023-2025:

"Liikuntaolosuhteita tulee kehittää sekä omaehtoiseen liikkumiseen että myös organisoituun liikkumiseen sopiviksi."

"Kaupungin tulee huolehtia virkistysalueverkostosta ja lähiluonnon saavutettavuudesta."

Yllä olevan johdosta esitämme, että jäälattujen tekemistä koskeva lopettamispäätös arvioidaan uudelleen niin, että turvallinen jääratapalvelu olisi mahdollista tulevaisuudessakin.

Pia Viitanen, kaupunginvaltuutettu, sd.

~~Aalto~~ Antti Hilti

Kari Kannonen

Jukka Gustafsson

Ulla-Kaarina Ullppi

M. Järvi

Milla Hänninen
MILLA HÄNNINEN

Alexander Adams

Mika Hänninen

Jari Kivi

Muhammad Mäkelä

Siniikka Torkkila

Johanna

Inna Rokosa

Ulla Kampman

Anne Kirmola

Mika Gustafsson

Sari Kauranen